

**[37] Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite**  
**Møte den 30. april 1971 kl. 9.**

Møtet ble ledet av formannen, H e l g e S e i p .

Til stede var:

K.M. Fredheim, Frydenlund, Granli, Korvald, Oftedal, Erling Petersen, Seip, Gunnar Alf Larsen, Bakken, Brommeland, Garbo, Sonja Ludvigsen, Sverre Stray, Arne Nilsen, Berge, Harry Hansen og Norvik.

Av Regjeringens medlemmer var til stede:

Statsminister Trygve Bratteli, utenriksminister Andreas Cappelen, statsråd Per Kleppe, Handelsdepartementet, Thorstein Treholt, Landbruksdepartementet og Knut Hoem, Fiskeridepartementet.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet:

Fra Utenriksdepartementet: Ambassadør Sommerfelt, statssekretær Stoltenberg, byråsjefene Ølberg og Arnesen.

Fra Handelsdepartementet: Ekspedisjonssjef Stokke, statssekretær Ribbu.

Fra Fiskeridepartementet: Ekspedisjonssjef Gundersen.

**D a g s o r d e n :**

*Memorandum vedrørende EF – Adgangen til fiske innenfor fiskerigrensen.*

**Formannen:** Dagsordenen er sendt rundt, og det ble i går sendt rundt som fortrolig dokument det memorandum som Regjeringen gjerne vil drøfte med komiteen i dag.

Jeg gir ordet til utenriksministeren.

**Utenriksminister Cappelen:** Jeg vil gjerne få si noen ord.

Dette dokument er det formodentlig ikke nødvendig å lese opp. Det er ikke så langt, men dog 4-5 sider.

Når det gjelder gangen i forhandlingene, er dette memorandum utarbeidet med sikte på at vi den 4. mai i stedfortredermøte skal legge fram dette i Brussel. Jeg tror det er riktig og på tide at Norge nå presenterer et hoveddokument når det gjelder adgangen til fiske innenfor fiskerigrensen. Det er ting som tyder på at fiskeriproblematikken er blitt noe mer aktualisert under forhandlingene i Brussel enn det man kanskje regnet med – i hvert fall fra engelsk side.

De første punktene er i grunnen mer formelle refereringer til hva som har foregått i Brussel tidligere, og de reservasjoner vi har tatt nettopp på dette punkt, og til at vi også for så vidt har fått et tilsagn om at man i Fellesmarkedet er klar til å akseptere Norges særstilling.

[38] Punkt 3 inneholder – skal vi si – en viss rekapitulering av hovedsynspunktene når det gjelder fiskeriene i Norge i denne sammenheng. Det skal jeg ikke gå nærmere inn på nå.

Hovedpunktene i dette dokument er i virkeligheten det som står i punkt 4 og i punkt 5.

I punkt 4 pekes det på at man fra norsk side har søkt å finne en tilfredsstillende løsning for Norge ved et utvidet fellesskap, det som da er kalt en «fellesskaplig løsning», idet vi sier at

«det i seg selv er ønskelig å finne en slik fellesløsning i et økonomisk fellesskap, slik at man unngår at det for det land som har de største interesser på fiskeområdet, gjelder et unntak fra hovedregelen.»

Og det som vi da legger vekt på her, er å få en ordning som kan forankres i Roma-traktatens etableringsregler.

«Prinsippet må da være at bare de som er etablert i kyststaten, skal ha anledning til å drive fiske innenfor landets fiskerigrense. Fiske på et lands fiskeriterritorium er en utnyttelse av en naturressurs,» sier vi. Og videre: «Når det gjelder adgangen til å utnytte slike ressurser, har Fellesskapet på andre felter alltid stilt krav om forutgående etablering i landet i samsvar med Roma-traktatens etableringsregler og de direktiver som måtte være gitt for vedkommende område.

Det må være naturlig også for adgangen til å drive fiske innenfor fiskerigrensen å følge den samme linje særlig når en avvikende løsning vil være i strid med et søkerlands vitale interesser.»

I punkt 5 har vi nærmere presisert visse – skal vi si – prinsipper for det vi mener skal komme til anvendelse, og hva det ligger i etableringsreglene anvendt på dette spesielle felt. Man noterer seg at vi her vil

«gjennomføre et bosettingskrav og en rett til å kreve at fiske innenfor fiskerigrensen for selskapers vedkommende bare kan drives av selskaper registrert i kyststaten. Det må også kunne stilles krav om at minst 50% av kapitalen skal være eiet av personer bosatt i kyststaten og at flertallet av styremedlemmene er bosatt der.»

Og vi sier da til slutt:

«Man er på norsk side beredt til å drøfte nærmere utforming av de regler som bør gjelde for etablering i forbindelse med fiske innenfor fiskerigrensene.»

Vi har i siste punkt pekt på at det i Norge også har vært vurdert andre løsninger, eksempelvis regionale løsninger – det er vel ikke det uttrykk som brukes her i dokumentet, men det går ut på at man skulle unnta fra enhver fiskeriordning visse deler av kysten. Det avviser vi, og det er ikke nødvendig for meg å begrunne det i denne forsamling.

Vi sier da til slutt at

[39] «dersom en tilfredsstillende løsning ikke kan finnes på grunnlag av de etableringsrettslige regler, vil etter norsk oppfatning alternativet være en ordning som gir alle medlemsland adgang til å reservere sine fiskerifarvann for landets egne borgere.»

Vi har funnet det riktig å ta med dette, for å gi uttrykk for hvilken vekt vi i det hele tatt legger på vårt opplegg. Man kan si at hvis man gjennomgår dette og

sammenlikner det med det standpunkt som i virkeligheten innebæres i det som står i det avsnitt jeg siterte til slutt, så vil man finne at det i realiteten neppe er særlig stor forskjell.

Etter min mening vil dette være et overordentlig viktig spørsmål for Norge, og det må på dette område forhandles meget «sterkt» fra norsk side.

Kanskje fiskeriministeren har noe å tilføye eller kan gi svar på spørsmål?

**Statsråd Hoem:** Det er ikke mye jeg har å føye til det som utenriksministeren har sagt.

Jeg vil i grunnen bare kort presisere at det forhandlingsopplegget som her presenteres, det går i korthet og litt populært og forenklet ut på å beskytte fisket innenfor den norske fiskerigrensen for den befolkning som er bosatt på kysten, som er bosatt her i landet. Man baserer seg her på et bosettingskrav, det vil si på etableringsreglene med tillegg av et bosettingskrav som man mener faller innenfor de ordninger som det er mulig å oppnå innen gjeldende bestemmelser for Fellesskapet.

Man presiserer her et noe utvidet etableringsprinsipp, idet man går inn for å kreve en minstegrense knyttet til bosetting også når det gjelder kapital og styremedlemmer i selskaper som skal eie fiskefartøyer som skal brukes i fiske på norsk fiskeriterritorium. Dette mener vi det er adgang til etter etableringsreglene, men vi må ta det opp som et forhandlingsspørsmål for å få det løst, og derfor er det tatt med i et eget punkt i dette oppsettet.

**Lars Korvald:** Det er bare et par spørsmål jeg gjerne vil stille.

For det første gjelder det spørsmålet om hvilken kontakt man allerede nå måtte ha med fiskerierorganisasjonene om dette opplegget.

Det andre gjelder spørsmålet om man har hatt kontakt med andre land om dette. Jeg så i går i avisen et referat fra NTB's korrespondent i Brussel at Rippon i uformelle samtaler med journalister skal ha gjort det klart at

«Fellesmarkedet er i ferd med å forstå at det kreves [40] endringer i den felles fiskeripolitikk, når disse fire landene opptas som medlemmer. Spesielt Norge, Storbritannia og Irland har forlangt forhandlinger om endringer i fiskeripolitikken, slik at den kan bli bedre tilpasset til et utvidet fellesmarked.»

Dette er referat fra «Nationen», men det kommer fra NTB's korrespondent. Og mitt spørsmål er da om dette opplegget stort sett er i samsvar med det som de andre to nevnte land vil fremme, eller om det på det nåværende stadium ikke har vært noen kontakt mellom Norge og disse land om opplegget.

**Formannen:** Jeg hadde et par spørsmål i samme retning.

Det er vel et spørsmål om vi, foruten fra Irland og Storbritannia, i noen grad kan regne med noen form for støtte eller medvirkning også fra nordisk side. Jeg tenker da i første rekke på Danmark, men det kan vel også være spørsmål om hvorledes Sverige vil vurdere dette.

Det annet spørsmål er: Tenker man seg her en ordning slik at samtlige land har samme fiskerigrense – altså en 12-milsgrense for alle land, eller hvorledes tenker man seg dette gjennomført innenfor et fellesskap?

**Statsråd Hoem:** Jeg skal svare på det første spørsmålet som ble tatt opp av hr. Korvald, om kontakten med fiskerienes organisasjoner.

Jeg kan bekrefte at vi har hatt kontakt med og drøftet disse spørsmål med representanter for de forskjellige ledd i næringen, også med fiskerne. Og etableringskravet, som danner hovedlinjen i dette som vi har lagt opp, er i samsvar med et landsstyrevedtak i Norges Fiskarlag som vi har fått oversendt, hvor Fiskarlaget i et eget punkt – i punkt 1 – i sin uttalelse uttrykkelig presiserer at man må basere et forhandlingsopplegg på at fartøyer fra andre land som ønsker å drive fiske innenfor vår fiskerigrense, må være registrert i Norge og må følge de norske regler som gjelder for registrering, utrusting, bemanning osv.

Under de drøftelsene vi har hatt, har Norges Fiskarlag også etter nærmere studium av de generelle etableringsregler tilstrammet sin tidligere uttalelse av desember ifjor når det gjelder bosettingskravet, men det har vi da også tatt hensyn til her.

Når det gjelder de øvrige spørsmål, går jeg ut fra at utenriksministeren vil svare på dem.

**Utenriksminister Cappelen:** De øvrige land har – jeg vil be Sommerfelt korrigere meg hvis dette er galt – bortsett fra Danmark, ikke lagt fram sine forhandlingsopplegg. Britene har ikke gjort det. Så vidt jeg er orientert, var vel tankegangen fra britenes side opprinnelig at de skulle ta opp fiskerispørsmålene til høsten, etter at de hovedspørsmål som de nå slåss om, var klarlagt. Det er mulig at England, nå, etter det press de har fra sine egne fiskere, må trekke dette inn allerede før sommeren. Det vet vi ikke noe nærmere om.

[41] Irland har heller ikke lagt fram noe opplegg. De har, etter det Sommerfelt har orientert meg om, i grunnen ventet på det norske opplegget.

Når det gjelder Danmark, er det slik at de har tatt full reservasjon for Færøyene og Grønland når det gjelder hele fiskeriordningen – etter de orienteringer jeg har fått.

Men noen underhåndsreaksjon fra De seks kan ikke sies å foreligge.

Så gjelder det spørsmålet om fiskerigrensens utstrekning. Til det spørsmålet kan jeg bare si at selve fiskerigrensens utstrekning vel ikke egentlig står som noe forhandlingstema, men det bygges vel på de internasjonalt godkjente som foreligger. Jeg tror ikke at det fra noen side i og for seg er ønske om at dette skulle bringes inn, men hvis det blir gjort, bygger vi på vår 12-milsgrense. Det er *den*, og fiske innenfor den, vi tar sikte på å få etablert ordninger for, og det er klart at hvis det kan bli en felles europeisk politikk når det gjelder strukturen i forhold til fiske innenfor territorialfarvannene, går jeg ut fra at den må bli den samme for samtlige territorialfarvann. Men farvannenes utstrekning ligger etter mitt skjønn – i hvert fall foreløpig – for så vidt utenfor forhandlingstemaet.

**Svenn Stray:** La meg først si at jeg synes det opplegg som her er foreslått, og som vi skal legge frem, er et meget godt og rimelig opplegg, sett både ut fra norske interesser og ut fra den forhandlingsposisjon som vi befinner oss i.

Så vidt jeg kan bedømme det, er vel forholdet det at når det gjelder Fellesskapets vedtatte strukturordning med hensyn til fiskeripolitikken, har jeg ikke inntrykk av at den helt er gjennomtenkt fra De seks' side i det perspektiv og det forhold som vi her trekker inn. Og grunnen til det er vel for så vidt nokså lett forklarlig: Fisket i kystfarvannene spiller for de eksisterende seks medlemsland ikke den rolle som det gjør spesielt for Norge, men også for enkelte av de andre søkerland.

Jeg skulle derfor tro at det ville være en ganske logisk og grei linje å forfekte for å ivareta og få respektert vårt syn, den som det her er lagt opp til.

Først og fremst på den bakgrunn vil jeg reise et spørsmål til overveielse. Det er ikke det at jeg i og for seg er uenig i det som står her, men jeg vil gjerne reise det bare til overveielse: Er det psykologisk fornuftig i første omgang å ta med det siste punkt, – punkt 6 – og kanskje særlig det aller siste avsnitt som står øverst på side 5? Jeg spør, fordi man nemlig når man i en førstepresentasjon av sitt syn tar med overveielser om hva som skal skje hvis man ikke får godkjent det som egentlig er ens prinsipale oppfatning, i grunnen svekker litt troen på at det man har foreslått, virkelig ligger fullt innenfor rammen av det som uten videre burde aksepteres fra Fellesskapets side.

[42] Nå er jeg den første til å hevde – og jeg har alltid gjort det – at det er de som fører forhandlingene som i siste instans helt og fullt må ta stilling til hva som er taktisk fornuftig. Dette er derfor fra min side bare en observasjon, jeg er ikke uenig i de synspunkter som er kommet frem i opplegget. Jeg bare spør om det er psykologisk riktig å ta dette med i første omgang, om man ikke heller skulle komme tilbake til det i fall det vi sier, skulle vekke alvorlige innsigelser innen Fellesskapet – hva jeg slett ikke er sikker på at det vil gjøre.

**Utenriksminister Cappelen:** De refleksjoner som hr. Stray har gjort, har også vi gjort under forberedelsen for utarbeidingen av dette dokumentet. Jeg vil si at når vi har gjort det på denne måten, er resonnementet dette:

Vi har i innledningen – i punkt 2 og kanskje særlig i punkt 3 – i dette dokumentet understreket hvilken betydning kystfisket har for vår bosetning, og vi har tatt med behovet for kontroll av de regler som man etablerer for fiskets tekniske sider, og også de tiltak som må kontrolleres for sikring av ressursene. Dette har vi pekt på, men vi har, som sagt, søkt å finne fram til en såkalt fellesskaplig løsning. Det er *det* vi tar sikte på, men – som jeg ga uttrykk for – hvis man ikke kan finne fram til det på den måten som vi har foreslått, så har vi ved å ta med dette villet understreke hvilken betydning det har at fiske innenfor territorialfarvannene våre må være knyttet til bosetning og aktivitet på land. Det er for å understreke hvilken vekt vi legger på hele spørsmålet.

Mer vil jeg ikke si om det, men dette må De seks kunne tåle. Når det er laget en fiskeriordning på et tidspunkt da vi søkte om medlemskap, må de kunne tåle at vi sier dette.

**Frydenlund:** Dette memorandum presiserer at dette spørsmål er av vital betydning for Norge, og det er også en sak hvor det ikke er så stort slingringsmonn under forhandlingene. Mot denne bakgrunn må en si at dette opplegget er helt tilfredsstillende, ved at det vil ivareta norske interesser samtidig som det forutsetter en fellesskaplig løsning.

Selve grunnopplegget her er jo kravet om etablering eller som det sies senere i memorandumet, kravet om bosetning. Jeg vil bare reise et spørsmål av presentasjonsmessig art. Dette dokument skal vel offentliggjøres etter å ha vært lagt fram nede i Brussel, og det er spørsmål om det ikke vil være klokere av presentasjonsmessige grunner å gjøre bosetningskravet mer klart. Dette er kanskje et mer filologisk spørsmål, men presenterer man dette som et krav om «etablering», er det et juridisk ord som mange kanskje ikke helt skjønner innholdet av og kanskje vil føle en viss usikkerhet overfor. Hvis man derimot kjører tydelig fram at det gjelder krav om bosetning, tror jeg at man vil skjønne det også ut over denne krets.

[43] Hr. Stray reiste spørsmål om det siste punktet, punkt 6, og det helt siste avsnittet øverst på side 5. Jeg vil reise et annet spørsmål i forbindelse med det som står her om at dersom man ikke finner en tilfredsstillende løsning på grunnlag av de etableringsrettslige regler, vil man gå tilbake til en nasjonal ordning. Her er det vel realiteten som teller, ikke ordlyden? Hvis man kommer fram til andre ordninger enn akkurat de etableringsrettslige, som gir Norge og de norske fiskere det samme resultat i realiteten, så er det vel ikke ordlyden som er avgjørende, men denne realiteten?

**K.J. Brommeland:** Det gjelder det som hr. Stray nevnte under punkt 6. Etter min mening bør de synspunktene absolutt komme fram.

Hr. Stray nevnte at det var det andre som etter hans mening var det prinsipale – og det blir det da vel også etter selve oppstillingen her. Men egentlig burde vel kanskje, psykologisk og taktisk sett, nettopp det siste være det prinsipale – at vi skulle ha den såkalte nasjonale råderetten og så falle tilbake på det andre. Nå tenker jeg også på hjemmemarkedet.

Utenriksministeren nevnte at det etter hans mening bar er en nyanseforskjell her. Jeg kan ikke riktig være enig i det. Der er stor forskjell på de synspunktene. Men jeg kan ikke se at det er noen realistisk mulighet for å få vedtatt dette siste om en nasjonal råderett, og derfor er hele opplegget slik det er, klokt og realistisk.

Jeg noterte meg med tilfredshet det som fiskeriministeren sa, at synspunktene var godkjent av kontaktutvalget og Norges Fiskarlag. Det er meget vesentlig, for dette er jo det realistiske og vel det eneste som er mulig å få gjennomført. Men når man taler om det prinsipale, synes jeg det er riktig også å nevne at fra et norsk synspunkt ville vi selvfølgelig helst ha våre fiskerifarvann for oss selv.

**Lars Korvald:** Jeg har bare bedt om ordet for å støtte det siste fiskeriministeren sa, og som hr. Brommeland nå understreket. Jeg tror det er helt riktig – ut fra de vurderinger som utenriksministeren har gjort rede for – at det siste avsnittet under punkt 6 også blir med i opplegget.

**Erling Norvik:** Jeg vil bare ganske kort komme med en liten bemerkning til det hr. Brommeland var inne på om nyanseforskjellen mellom punkt 5 og punkt 6. Jeg tror for min del at det er helt avgjørende at vi under forhandlingene helt klart står på at det som vi aller helst ønsker, er å komme fram til en tilfredsstillende fellesskaplig løsning. Jeg tror det vil være egnet til en ganske annen goodwill-skapelse innen EEC enn om vårt prinsipale standpunkt skulle gå ut på en nasjonal løsning. Jeg er helt enig i den prioritering man her har gitt.

**[44] Erling Petersen:** Jeg vil gjerne si et par ord i forbindelse med hr. Brommelands innlegg. Jeg har sagt ofte i denne forsamling når vi har behandlet denne sak, at det er meget viktig at man unngår å stille krav som tårner mot hovedprinsippet, ordlyden i Roma-traktaten. Ordene «nasjonal» og «nasjonal særbehandling» møter ingen forståelse overhodet, derfor skal man unngå dem. Det er det opplegget her gjør, man benytter den anledning som Roma-traktaten gir til å tolke seg inn under andre paragrafer som gir den samme konkrete løsning som man er ute etter. Men man bruker ikke disse ordene som med én gang vil skape motforholdsregler.

Jeg har ofte sagt at det har vært anvendt i Fellesmarkedet en rekke ganger nettopp dette at det man er ute etter, i virkeligheten er en nasjonal særbehandling, men det blir ikke *kalt* det, man finner en eller annen paragraf, i dette tilfelle altså bosetning, etablering, noe som gjør at man kommer riktig fram.

Jeg tror man skal være ytterst forsiktig med å bruke noen antydning av «nasjonal» under forhandlingene. Det er min erfaring gjennom direkte kontakter jeg har med politikere fra disse land, at de reagerer øyeblikkelig for da har man gått på livsnerven i Roma-traktaten, og det tåler de ikke.

**Statsråd Kleppe:** Vi har ikke tatt stilling til ordene «prinsipalt» og «subsidiært». Vi har tatt utgangspunkt i det som organisasjonene for så vidt også har lagt opp til – nemlig hva vi kan kalle «en hard bosettingslinje» som det er forsøkt skissert her, og som må nærmere presiseres under forhandlingene. Hvis vi kan komme frem på denne linjen, som er fellesskaplig i den forstand at den knytter an til fellesskapets behandling av liknende problemer for naturressurser på land og også for naturressurser i form av gassforekomster utenfor kysten – hvis vi kan komme frem på *den* linje på en slik måte at de norske interessene blir fullt ut ivaretatt, kan jeg ikke skjønne at det ikke kunne være en prinsipal linje.

Det er på den andre siden ikke bare spørsmål om goodwill. Det er også spørsmål om store, tungtveiende økonomiske interesser. Ved en utforming av markedsordningene for fisk, som på en del punkter er bedre i samsvar med norske

interesser, har vi betydelige økonomiske gevinster å hente. Det forutsetter at vi kan bli med i en fellesskaplig løsning, så dette har flere sider.

Vi har håpet å finne en ordning som både er tilfredsstillende i relasjon til strukturordningen for fisk – og i annen omgang gir bedre utgangspunkt for å drøfte markedsordningen for fisk. Det er således ikke bare goodwill det er snakk om, men også mulighet for å bli med i noe som kan ha stor økonomisk betydning for norsk fiskerinæring.

**Gunnar Garbo:** På meg virker dette som et klokt forhandlingsopplegg. Jeg vil gjerne også komplimentere [45] departementet med at selve fremstillingsformen er så klar og lett forståelig som den er. Det har preget flere av dokumentene, og jeg synes det er en stor fordel at de både er skrevet konsentrert og samtidig lettfattelig.

Det har vært gitt uttrykk for bekymring over at man i punkt 6 svekker det såkalte prinsipale standpunkt. Det vesentlige i punkt 6 er vel likevel at man avviser kategorisk så vidt jeg skjønner, tanken om regionale løsninger.

Når det gjelder det som da antydes som en mulig subsidiær holdning fra norsk side, nemlig reservasjonsadgangen for landets egne borgere, må det for Fellesskapet fortone seg som en klart dårligere løsning enn det som her er lagt fram som prinsipielt norsk forslag. Og et *slikt* subsidiært alternativ kan jo ikke godt svekke det prinsipale.

Ellers vil jeg jo bare ha sagt at så vidt jeg skjønner, kan det ikke gis noe synderlig prutningsmonn fra norsk side når det gjelder hovedopplegget her. Jeg vil derfor understreke det utenriksministeren sa om betydningen av at det må legges meget stor vekt på denne saken fra vår side.

**Utenriksminister Cappelen:** Det var bare en bemerkning til det hr. Frydenlund sa. Han pekte på at det i punkt 4 brukes uttrykket «Roma-traktatens etableringsregler», og at folk flest ikke vil forstå hva det innebærer. Til det er for det første å si at vi i punkt 5 nærmere presiserer dette. Men når vi i punkt 4 i dette dokumentet bruker uttrykket «etableringsregler», er det for allerede i innledningen å få presisert det vi søker og det vi har søkt etter. Og for å imøtekomme for så vidt de synspunkter som også hr. Erling Petersen gjorde gjeldende, må vi bruke de ord og uttrykk som er, skal vi si, de kjente, fellesskaplige begreper. Det *er* «etableringsregler», og derfor har vi funnet det riktig å bruke det i punkt 4. Men det vil jo klart gå fram av dokumentet, særlig i punkt 5, at det i realiteten er bosettingskrav det gjelder.

Hr. Brommeland nevnte uttrykket «på den indre front» eller noe sånt. Jeg vil si at når dette skal fremstilles og klarlegges for den norske opinion og spesielt for fiskerne, vil det være naturlig at vi kaller dette «bosettingslinjen» i den alminnelige debatt, for det er det som er realiteten i dette.

Jeg kan godt forstå hr. Frydenlunds synspunkt, men det har en viss sammenheng med måten å fremstille dette på, idet dette dokumentet jo skal legges frem i Brussel, derfor har vi måttet bruke dette begrepet.

**Frydenlund:** Jeg er helt enig i det som utenriksministeren sier. Slik dette dokumentet er med tanke på at det skal legges fram i Brussel, er det helt riktig. Men jeg tenker på den senere indre presentasjon – at man da skyver fram dette med bosettingen.

**[46] Utenriksminister Cappelen:** Det er klart.

Når det gjelder måten å offentliggjøre dokumentet på, kan jeg meddele at hr. Sommerfelt, etter at det er lagt frem på møtet, vil gi det til pressen – dvs. at man ganske enkelt offentliggjør det og ikke tar noen prosedyre på det. Jeg ser det som en fordel, også med sikte på den politiske klarlegging som finner sted ved at dokumentet snarest blir kjent og faktisk i sin helhet blir offentliggjort.

**Formannen:** Som et lite apropos til dette med bosetting, og det jeg var inne på om 12-milsgrensen eller andre grenser: Det er vel nå helt klart at man har adgang til å regulere redskapsbruken innenfor de nevnte grenser.

**Utenriksminister Cappelen:** Det er klart.

**Formannen:** Det er da bakgrunnen for det hele.

Kan vi da slå fast at debatten her har vist en prinsipiell tilslutning til det opplegg som er kommet fra Regjeringen; at det er presisert at det er lite prutningsmonn i opplegget slik det fremtrer, og at en ved den videre presentasjon vil understreke bosettingskravet eller bosettingshensynet som den linjen en her baserer seg på. Videre at en ved kontakt med bl.a. Storbritannia og Irland søker å fremme tilsvarende synspunkter der, med sikte på å få et fiskeriopplegg som kan bli endret, bedre i tråd med vår oppfatning

Foreligger det noe om den generelle forhandlingssituasjon som man fra Regjeringens side har interesse av å informere komiteen om?

**Utenriksminister Cappelen:** Jeg tror jeg må si det slik at vi vel i realiteten ikke har noen andre informasjoner enn det som etter hvert vil foreligge faktisk og er kjent for offentligheten gjennom pressen, også den internasjonale presse. – Jeg vet ikke om hr. Sommerfelt kan si noe mer. Han ryster på hodet og er enig.

I virkeligheten er vel situasjonen den at forholdene der nede i realiteten er temmelig åpne.

**Garbo:** Jeg undres om det kan opplyses noe om timeplanen for stortingsmeldingen om langtidsplanene i Fellesskapet og de andre ting som skal legges frem der. Jeg tenker på behandlingstakten i Stortinget. Har Regjeringen noen oversikt over når dette kan komme fra dens side?

**Statsråd Kleppe:** Vi forsøker å ta sikte på å fremme meldingen i statsråd 21. mai, men vi er så uheldige at det er så mange helligdager og møter nå fremover,

så vi må ta et lite forbehold. Men senest 28. mai, med utleggelse i Stortinget [47] umiddelbart, i stensilert form. Vi håper imidlertid på den 21.

Vi vil ikke gjøre noe som kan føre til forsinkelse i Stortingets planlagte ferie fra 18. juni. Dette tar vi altså sikte på.

**K.J. Brommeland:** Bare et spørsmål til statsministeren. – Jeg la merke til at han forleden dag var svært optimistisk i sitt foredrag både når det gjaldt fiskerinæringen og landbruket. Har han noe spesielt å bygge på der, i relasjon til det vi har snakket om? Er det noe spesielt vi kan få rede på når det gjelder landbruket, som gir grunn for denne optimisme?

**Statsminister Bratteli:** Jeg beklager å måtte gi det flaueste av alle svar, nemlig at det er vedkommende referent som har uttalt seg om landbruket. Jeg uttalte meg overhodet ikke om det. Det jeg sa, med bakgrunn i Regjeringens drøftelse av det dokument vi nettopp har behandlet, var det som var min oppfatning – at jeg ikke kunne gå inn på detaljer i dette dokumentet, men at jeg for min del så optimistisk på muligheten for å finne fram til løsning på fiskerispørsmålet.

**Formannen:** Det kunne kanskje være av interesse å få vite hvor langt man er kommet med opplegget i informasjonsvirksomheten. Nå har jo komiteen nettopp avgitt innstilling om en tilleggsbevilgning på 1 ½ mill. kr. til informasjon.

**Utenriksminister Cappelen:** Det arbeides kontinuerlig i departementet med dette. Vi betrakter oss for så vidt å være noenlunde i rute med det arbeidet.

**Statsråd Kleppe:** Jeg vil føye til at det blir en liten konflikt når det gjelder ressursene her. Det er jo de samme folkene som arbeider med en del av dette og med stortingsmeldingen. Det er klart at det blir et veldig hardt kjøp for dem som skal gjøre dette. Det foreligger en del utkast for enkelte populære brosjyrer. Vi vil gjøre dem helt nøkterne, slik at vi er helt sikre på at det som står der, blir oppfattet av alle som er et korrekt bilde av de temaer som fremstilles. Der kommer igjen de samme folkene som arbeider med stortingsmeldingen, inn i bildet.

Jeg gjør oppmerksom på at vi kjører dette frem så fort som vi kan, men det står i virkeligheten på de menneskelige ressursene.

**Utenriksminister Cappelen:** Det er klart at det er stortingsmeldingen vi må preferere. Jeg ser det også slik at det i grunnen ikke vil være riktig å kjøre i gang med annen informasjonsvirksomhet før Regjeringen har lagt frem denne meldingen. Men vi får nå se hvorledes det kan arte seg fremover.

**[48] Formannen:** Jeg går ut fra at en slik informasjonsvirksomhet må kunne spille på forskjellige former, også annonser i dagspressen. Det er vel ikke bare brosjyrer man her har tenkt seg.

**Statsråd Kleppe:** Vi har drøftet forskjellige former. Vi har koblet inn Statens informasjonstjeneste, som driver en ganske omfattende virksomhet også i forbindelse med annonser, ikke minst for å støtte dagspressen. Vi har foreløpig ikke tatt standpunkt til annonser, men det er mulig vi kommer tilbake til denne informasjonsvirksomheten senere. Stoffet foreligger jo, det er ikke det som er problemet. Problemet er å få mest ut av det i en form som er lettfattelig og grei. Det gjelder også i distribusjonsarbeidet. Dette er en ny sak for oss, og det tar litt tid å finne de helt riktige formene.

**Statsminister Bratteli:** Jeg vil bare føye til et par ord med bakgrunn i denne komites tidligere diskusjon om hele informasjonstjenesten.

Forholdet vil her være at de former for informasjon som er tenkt, både den i aviser mer avgrensede, og fyldig informasjon og den egentlig populære informasjon, vil ikke hensiktsmessig kunne samles i én stor bukett, som plutselig utfoldes på et bestemt tidspunkt. Jeg vil her på dette tidspunkt bare si at jeg legger stor vekt på at en kan finne en åpning og komme i gang.

I det opprinnelige opplegg var det her, så vidt jeg husker, 15-16 temaer til disse mer omfattende temanotater og antatt et liknende antall temaer til de informasjonsskrifter som skulle lages – vel da på grunnlag av temanotatene stort sett. Dette bør også prinsipielt sett som PR-virksomhet, komme spredt over en periode – ikke samtidig hele dette rushet – men etter en viss systematisk plan og i tur og orden.

Jeg tror for min del at det er særdeles viktig her at vi snarest mulig finner en åpning og kan komme i gang med dette.

**K.J. Brommeland:** Det har ikke unngått denne forsamlings oppmerksomhet at det er et parti som er fraværende her i dag. Jeg vil gjerne høre med formannen om han kjenner noe spesielt til det. Så vidt jeg forstod av sekretærens opprop, var det bare én av dem som hadde meldt forfall. – Har formannen fått noen rapport? Skal dette få den følge at vi for fremtiden ikke vil få dette parti representert her i komiteen? I det hele tatt – hvordan kan man forklare det?

**Garbo:** De er vel ute i fiskerifarvannene!

**[49] Formannen:** Det er ikke kommet noen beskjed til meg eller til komiteen om at samtlige fra dette parti ville utebli. Det var heller ikke kommet noen melding om forfall fra Hagen, så da jeg kom her i dag, regnet jeg med at samtlige grupper ville være representert med en eller flere. – Jeg kan ikke gi noen annen forklaring.

**Garbo:** Jeg sitter og ser på datoen for denne meldingen. Hvis den går i statsråd den 28., vil så vidt jeg skjønner, utenrikskomiteen i høyden få 14 dager på å behandle saken dersom Stortinget skal kunne ta den før den fastsatte oppløsning. Det kan bli meget hardt å klare. Hvis man kan bli ferdig i Regjeringen til den 21., vil det uten tvil være nokså vesentlig for saksbehandlingen i Stortinget.

**Statsråd Kleppe:** Det er riktig.

**Frydenlund:** Statsministeren snakket om en naturlig åpning for informasjonsvirksomheten. I forbindelse med den markedsmeldingen vil vi få en omfattende debatt her i Stortinget og sannsynligvis også i opinionen. Spørsmålet er da om det er teknisk mulig å lage en lettfattelig oversikt over markedsmeldingens innhold slik at folk som gjerne følger debatten, har et grunnlag for å kunne gjøre det.

**Statsråd Kleppe:** Det siste bør vi jo overveie, for det er klart at det er behov for informasjon om et så pass komplisert emne som dette.

Jeg er enig i hr. Garbos synspunkt, og vi vil gjøre alt for å få frem meldingen den 21., men vi må ta det nevnte lille forbehold, for det dreier seg om en meget stor arbeidsoppgave.

**Formannen:** Jeg takker for fremmøtet.

Møtet hevet kl. 9.54.